

Economists for **P**eace and **S**ecurity
Economen voor Vrede en Veiligheid

Aan de Minister-president van Nederland
de heer J.-P. Balkenende
Postbus 20001
NL 2500 EA Den Haag

Aan de Eerste Minister van België
de heer H. Van Rompuy
Wetstraat 16
B-1000 Brussel

Betreft: Beleidsvoorstel Klimaatconferentie Kopenhagen

26 oktober 2009

Excellenties,

In december zult u in Kopenhagen samen met de andere regeringsleiders van de wereld over de uiteindelijke inhoud van het nieuwe klimaatverdrag beslissen dat het Kyoto-protocol zal moeten vervangen.

Er staat veel op het spel met het oog op een “leefbare aarde” voor toekomstige generaties. Het bestuur van de Vlaams Nederlandse ‘Vereniging voor Economie, Vrede en Veiligheid’ brengt daarom het volgende dringend onder uw aandacht.

Met grote zorg nemen wij kennis van het verloop van de onderhandelingen ter voorbereiding van de Klimaatconferentie. Reeds de bespreking van de G20 in Pittsburgh daarover was zeer teleurstellend. Ook bij de recente conferentie in Bangkok werd duidelijk, dat de onderhandelingen over vergaande klimaatafspraken zeer moeizaam verlopen. Er spelen tegengestelde belangen met betrekking tot de financiering van de te nemen maatregelen. Het zou dramatisch zijn als de politieke impasse voortduurt en een gezamenlijke en krachtige aanpak zou gaan blokkeren.

Overeenstemming bestaat er over het feit dat de gevolgen van de klimaatverandering de ontwikkelingslanden reeds nu onevenredig hard treffen. De Wereldbank schat de kosten voor de

ontwikkelingslanden, om zich aan de klimaatverandering aan te passen, op € 47 tot 62 miljard per jaar. In deze berekeningen komen de sociale kosten van een verdere toename van de ongelijkheid tussen Noord en Zuid en het daaruit resulterende conflictpotentieel niet tot uitdrukking. De UNDP-schattingen voor de nodige aanpassingen aan de klimaatverandering (adaption) komen nog hoger uit. In deze ramingen zijn de bovendien de kosten voor steun voor aanpassingen om de klimaatverandering tegen te gaan (mitigation) nog niet eens begrepen. De hiervoor nodige publieke en private middelen worden op \$ 200 miljard per jaar geschat waarvan meer dan de helft in de ontwikkelingslanden nodig zal zijn. Slechts een deel van deze kosten zal uit opbrengsten uit emissiehandel gedekt kunnen worden.

Als ‘Economisten voor Vrede en Veiligheid’ pleiten wij onverkort voor bindende afspraken met betrekking tot de beperking van de atmosferische concentraties van de broeikasgassen. Het doel van een maximale wereldwijde temperatuurstijging van 2 graden mag niet uit het oog worden verloren. Het “precautionary principle”, aanvaard in Rio de Janeiro in 1992, en de verantwoordelijkheid ten opzichte van komende generaties eisen vastberadenheid en doortastendheid. Het daarvoor nodige stappenplan dient in het nieuwe protocol te worden verankerd, overeenkomstig het beginsel van “common but differentiated responsibilities” :

- wereldwijde reductie van emissies van 50 % ten opzichte van 1990 in 2050;
- absolute nationale emissiereductiedoelen voor de ontwikkelde landen; zij moeten vergelijkbare inspanningen leveren en de groep als geheel moet een reductie van 30 % bewerkstelligen in 2020;
- 15 tot 30 procent verlaging van de *toename* van de uitstoot van broeikasgassen tot 2020 ten opzichte van 1990 voor de ontwikkelingslanden;
- uitwisseling van en investering in technologieën;
- concrete afspraken over de financiering van het klimaatprogramma;
- afspraken over de emissies van de internationale lucht- en scheepvaart;
- periodieke herzieningen van de gemaakte afspraken en een omvattende herziening in 2016.

Onze regeringen dienen daarom op de allereerst plaats er actief en krachtig naar te streven dat de EU niet terugkomt op eerder genomen engagementen en de lijn handhaaft die is gekozen. Zij moeten ook zelf onverkort vasthouden aan eigen beleidsintenties. Daarbij moet men in het bijzonder oog hebben voor de dimensie van “rechtvaardigheid”. Slechts een billijke, eerlijke beoordeling van historische, huidige en toekomstige verantwoordelijkheden

leidt tot een effectief nieuw verdrag. Van het grootste belang is de erkenning van de ernstige aanpassingsproblemen waarmee thans de zwakste landen reeds volop te maken hebben.

Meer in het bijzonder roepen wij de Nederlandse en Belgische regering op tot de volgende stappen:

1) Het geven van structurele financiële steun aan aanpassingsgerichte programma's in kwetsbare ontwikkelingslanden.

Daartoe wordt door Nederland en België 0,1% van het BNP jaarlijks vrijgemaakt en gestort in het Adaptatiefonds, dat in UNFCCC-verband is ingesteld (Poznan 2008). Deze bijdrage laat de Nederlandse en Belgische verplichtingen en engagementen in het kader van de Official Development Assistance (ODA) onverlet.

2) Het geven van een krachtige impuls in de richting van een economie die geen broeikaseffecten veroorzaakt.

Daartoe komen Nederland en België in het kader van de EU met een voorstel voor een heffing op het gebruik van fossiele brandstoffen. Daarmee kan een deel van de investeringen en de technologieoverdrachten worden gefinancierd die nodig zijn in het kader van het nieuwe verdrag, en wordt tegelijk de transitie naar koolstofvrije energievormen gestimuleerd. De hoogte van de heffing hangt af van de behoefte aan financiering en het nagestreefde tempo van de transitie.

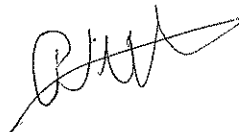
Met instemming citeren wij de door de Nederlandse Minister-president Balkenende voor de VN in september geformuleerde stellingen:

“In Copenhagen we must reach an ambitious, fair and comprehensive agreement. ...And comprehensive means that we should not simply pave the road ahead with good intentions, but with concrete agreements. For example, agreements on developing the global carbon market, on sharing knowledge and on financial arrangements. ...We simply cannot fail in Copenhagen.”

Wij herinneren tenslotte aan wijlen Professor Jan Tinbergen, de oprichter van de ‘Vereniging van Economen voor Vrede en Veiligheid’:

VREDE IS GEÏNSTITUTIONALISEERDE SOLIDARITEIT

Hoogachtend

Prof. dr. Philip Verwimp
voorzitter EPS/EVV
Departement Internationale Economie
Universiteit Antwerpen

Secretariaat Economen voor Vrede en Veiligheid
Gijbelandsedijk 16, NL 2974 VC Brandwijk,
janik@epseu.org ; www.epseu.org

Kopie aan: Minister van Volkshuisvesting en Milieuhygiëne, Mevr. J. Kramer, Den Haag, minister@minvrom.nl
Minister van Ontwikkelingssamenwerking, de Heer E. Koenders, Den Haag
De Heer Charles Michel, Minister van Ontwikkelingssamenwerking, Brussel
De Heer Paul Magnette, Minister van Klimaat en Energie, Brussel
Federale Overheidsdienst Klimaatverandering, Brussel, luc.dries@health.fgov.be
Departement LNE, Brussel, info@lne.be
Dagbladen in België en Nederland